
MEMORIA

XOVES 01 OUTUBRO 2026

Auditorio de Galicia, 20.00 h

CONVERSANDO CON...

Baldur Brönnimann e Katrin Wundsam

Sala Mozart, 19.15 h

Baldur Brönnimann, director

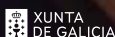
Katrin Wundsam, mezzosoprano

MEMORIA

REAL
FILHARMONÍA
DE GALICIA

2026/27

AUDITORIO DE GALICIA

PROGRAMA

I

LUCIANO BERIO (1925-2003)

Folk Songs

Black is the colour (Negra é a cor) (Estados Unidos)

I wonder as I wander (Pregúntome mentres vago) (Estados Unidos)

Loosin Yelav (Asomou a lúa) (Armenia)

Rossignolet du bois (Pequeno reiseñor do bosque) (Francia)

A la femminisca (A oración dunha muller) (Sicilia)

La donna ideale (A muller ideal) (Italia)

Ballo (Danza) (Italia)

Motettu de Tristura (Canción da tristura) (Sardeña)

Malorous qu'ò uno fenno (Coitado o quen ten muller) (Auvernia)

Lo fiolaire (A fiandeira) (Auvernia)

Azerbaijan love song (Canción de amor de Azerbaixán) (Azerbaixán)

II

GUSTAV MAHLER (1860-1911)

Sinfonía núm. 4 en Sol maior

Bedächtig, nicht eilen (Prudente, sen acelerar)

In gemächlicher Bewegung, ohne Hast (Comodamente impulsivo, sen présa)

Ruhevoll, poco adagio (Tranquilo, pouco adagio)

Sehr behaglich (Moi cómodo)

Duración aproximada do concerto: 90 minutos (máis pausa)

Pregámoslle ao público que non faga fotografías e que
desconecte os teléfonos móbiles, reloxos, etc.

REAL FILHARMÓNIA DE GALICIA

A Real Filharmonía de Galicia, formada por cincuenta músicos, créase no ano 1996 en Santiago de Compostela, e ten a súa sede permanente no Auditorio de Galicia, na cidade de Santiago de Compostela. Baldur Brönnimann é, desde 2023, o seu director titular e artístico e César Ramos o seu director asistente durante o período 2026/2027. Coa orquestra colaboran os máis destacados directores, cantantes e instrumentistas de todo o mundo.

A RFG está comprometida en achegar a música clásica a todo o territorio galego, aos públicos máis novos e destaca, ademais, o seu compromiso co patrimonio musical galego. Xestionada polo Consorcio de Santiago, a RFG está financiada pola Administración Xeral do Estado, a Xunta de Galicia e o Concello de Santiago.

VIOLÍNS I

James Dahlgren, concertino
Adriana Winkler, axuda de concertino
Ildiko Oltai
Michal Ryczel
Daniel Kordubaylo
Ilya Fisher
Victoria Jurov
Leticia Herranz
Yulia Petrushevskaya
Anna Alexandrova

VIOLÍNS II

Grigori Nedobora *
Nikolay Velikov **
Elina Viksne
Helena Sengelow
Irina Gruia
Kiyoko Ohashi
Samira Ajkic
Enrique Roca

VIOLAS

Natalia Madison *
Ionela Ciobotaru **
Iriana Fernández
Timur Sadykov
Anne Schlossmacher
Inmaculada Muedra (R)

VIOLONCELLOS

Bernat Bardolet (R)*
Millán Abeledo *
Thomas Piel
Manuel Lorenzo
Carlos García
Fabio Arias

CONTRABAIXOS

Carlos Méndez *
Amador Del Pozo **
Jessica Paz (R)

FRAUTAS

Laurent Blauteau *
Carlos Cascales **
Carmen Ferreiro (R)
Jaime Barranco (R)

ÓBOES

Christina Dominik *
Esther Viúdez *
Avelino Ferreira (R)

CLARINETES

Beatriz López *
Vicente López **
Bernardino Assunção (R)

FAGOTS

Juan Carlos Otero *
Manuel Véiga **
Daniel Solís (R)

TROMPAS

Alfredo Varela *
Xabier Ramón **
Jordi Ortega *
Alberto López (R)

TROMPETAS

Javier Simó *
Ramón Llátser **
Víctor Vilariño (R)

TIMBAL

José Vicente Faus *

PERCUSIÓN

Isabel Diego (R)
Marta Prado (R)
Sergio Sanchís (R)
Jorge Denis (R)

TROMBÓN

Arturo Centelles (R)
ARPA
Clara Berná (R)

* principal ** coprincipal *** EAEM (Curso Avanzado de Especialización Orquestral) (R) reforzo

Baldur Brönnimann

Director

Baldur Brönnimann é un director de orquestra de gran flexibilidade e cunha visión aberta para a creación de programas e a práctica musical. Está profundamente comprometido en facer que a música clásica sexa relevante no século XXI e, con este obxectivo, traballa activamente como comisario de novas obras e como curador de festivais e ciclos.

É director titular e artístico da Real Filharmonía de Galicia e da Escola de Altos Estudos Musicais, director do programa Contemporary-Conducting na Lucerne Festival Academy e cofundador do Between Mountains Festival en Suíza, unha celebración de 24 horas de música clásica, ambiental, electrónica e contemporánea, que se lanzou en xullo de 2025.

Dirixiu interpretacións de referencia de obras de compositores como Saariaho, Romitelli, Boulez, Vivier, Schnebel,

Birtwistle e Zimmermann en festivais como Lucerne, Wien Modern, Darmstadt, Donaueschingen, Grafenegg, Mostly Mozart no Lincoln Center e nos BBC Proms. É tamén altamente valorado por compositores vivos como Chin, Lachenmann e Neuwirth.

Brönnimann actúa regularmente por toda Europa. Na tempada 25/26 destacan os seus debuts co Antwerp Symphony, Philharmonisches Orchester Freiburg e Musikkollegium Winterthur, así como o seu regreso á WDR Symphony, á Iceland Symphony e á Helsingborg Symphony.

No ámbito operístico, dirixiu *Le Grand Macabre* de Ligeti na English National Opera, na Komische Oper Berlin e no Teatro Colón de Bos Aires, tanto na produción de *La Fura dels Baus* como na de *Barrie Kosky*. Tamén levou á escena *The Death of Klinghoffer* de John Adams na English National Opera, *L'amour de*

Join de Saariaho no Bergen Festival e na Ópera de Noruega, e *Index of Metals* de Romitelli con Barbara Hannigan no Theater an der Wien. No Teatro Colón tamén dirixiu *Erwartung* de Schoenberg, *Hagith* de Szymanowski, *The Little Match Girl* de Helmut Lachenmann co propio compositor como narrador, así como *Die Soldaten* de Zimmermann. Na tempada 25/26 regresou á English National Opera cunha nova produción de *Angel's Bone* de Du Yun.

En 2023 foi nomeado director titular e artístico da Real Filharmonía de Galicia e da Escola de Altos Estudos Musicais en Santiago de Compostela. O enfoque das súas tempadas céntrase no apoio a novos músicos, compositores e directores, no fomento dunha interacción máis próxima coas comunidades locais e na creación de novos formatos de concerto destinados a atraer novos públicos.

Anteriormente foi director titular da Basel Sinfonietta (2016–2023), director titular da Orquestra Sinfónica do Porto Casa da Música (2014–2020), director artístico do BIT20 Ensemble, principal agrupación de música contemporánea de Noruega (2011–2015) e director musical da Orquestra Sinfónica Nacional de Colombia en Bogotá (2008–2012).

Nado en Suíza, Brönnimann formouse na City of Basel Music Academy e no Royal Northern College of Music en Manchester, onde posteriormente foi nomeado profesor visitante de dirección orquestral. Actualmente reside en Madrid.

Katrin Wundsam

Mezzosoprano

Descrita como unha artista de «interpretación e canto cheos de expresividade» polo *Kölner Stadtanzeiger*, Katrin Wundsam consolidou a súa carreira en prestixiosos teatros de ópera, salas de concertos e festivais. A cantante austríaca actuou en escenarios como a Staatsoper Unter den Linden de Berlín, a Semperoper de Dresde, a Staatsoper de Hamburgo, a Elbphilharmonie de Hamburgo, o Musikverein de Viena, o Festival de Bregenz, o Festival de Pascua de Salzburgo, as Festwochen de Innsbruck e Grafenegg.

Katrin Wundsam colaborou con algúns dos directores máis recoñecidos do mundo, como Daniel Barenboim, Alfred Eschwé, Adam Fischer, Markus Poschner, François-Xavier Roth ou Christian Thielemann. Baixo a batuta de Marek Janowski, gravou o papel de Hänsel en *Hänsel und Gretel* na Philharmonie de Berlín para o selo Pentatone.

Nos últimos anos, Katrin Wundsam incorporou ao seu repertorio varios dos grandes papeis wagnerianos. En 2023 interpretou por primeira vez a Fricka en *Das Rheingold* no Dresdner Musikfest, baixo a dirección de Kent Nagano. En 2024 interpretou de novo a Fricka en *Das*

Rheingold e en *Die Walküre*, así como a Erste Norn e Waltraute en *Götterdämmerung*, no Staatstheater Wiesbaden e no May Festival. A mezzosoprano debutou tamén como Magdalene en *Die Meistersinger von Nürnberg* no Tokyo Spring Festival, baixo a dirección de Marek Janowski. Entre os seus compromisos recentes destaca tamén o seu primeiro papel como Ježibaba, interpretado con grande éxito xunto ao da Princesa Estranxeira nunha nova produción de *Rusalka* no Staatstheater Wiesbaden, actuación pola que foi nomeada *Cantante do Ano* pola prestixiosa revista alemá *Opernwelt*. Katrin Wundsam actuou tamén recentemente nas primeiras semanas do Theater an der Wien como Lola en *Heute Abend: Lola Blau*, de Kreisler; como Garderobiere e Gymnasiast nunha nova produción de *Lulu* nas Wiener Festwochen; como a Princesa Estranxeira en *Rusalka* na Staatsoper Hannover e na Deutsche Oper am Rhein de Düsseldorf; e como Hänsel en *Hänsel und Gretel*, no seu debut na Deutsche Oper Berlin. A estas actuacións sumáronse varios compromisos concertísticos, como *Das Lied von der Erde* de Mahler no Festival

Allegro Vivo de Austria, a *Matthäus-Passion* de Bach nos Tiroler Festspiele de Erl e *Folk Songs* de Berio coa Deutsche Radio Philharmonie no Saar Music Festival.

Entre os seus compromisos da tempada 2025/26 destacan os seus debuts como Venus en *Tannhäuser*, na Erlöserkirche de Bad Homburg; como Gertrud e Knusperhexe en *Hänsel und Gretel*, na Oper Köln; e no papel protagonista de *Penthesilea*, de Dusapin, nunha nova produción na Staatsoper Hannover. No ámbito concertístico, Katrin Wundsam interpreta a *Novena Sinfonía* de Beethoven coa Duisburger Philharmoniker, *Das Lied von der Erde* de Mahler coa Sinfonieorchester St. Gallen e a *Missa solemnis* de Beethoven coa Orchestra of the Arena di Verona no Teatro Filarmonico de Verona e no Teatro Comunale de Vicenza.

Katrin Wundsam mantén unha estreita relación coa Ópera de Colonia, onde formou parte da compañía estable entre 2009 e 2016 e onde durante eses anos interpretou papeis como Carmen, Lola Blau, Nicklausse (*Les Contes d'Hoffmann*), Suzuki (*Madama Butterfly*), Preziosilla (*La forza del destino*), Sesto (*La clemenza di*

Tito), Penelope (*Il ritorno d'Ulisse in patria*) e Bradamante (*Alcina*).

Entre outros momentos destacados da súa carreira figuran o papel de Hänsel en novas producións de *Hänsel und Gretel* na Staatsoper Unter den Linden e na Ópera de Colonia; Hänsel, Dorabella (*Così fan tutte*) e Rosina (*Il barbiere di Siviglia*) na Staatsoper de Hamburgo; Hänsel e Dorabella na Semperoper de Dresde; Maddalena (*Rigoletto*) no Festival de Bregenz; Enea (*Didone abbandonata*) nas Festwochen de Innsbruck; a Princesa Estranxeira (*Rusalka*) na Ópera de Colonia; *Les Noces* de Stravinsky e *Requiem für Mignon* de Schumann no Musikverein de Viena; a *Novena Sinfonía* de Beethoven na Staatsoper Unter den Linden e *Twice Through the Heart* na Elbphilharmonie de Hamburgo.

Katrin Wundsam creceu en Neustift, Austria, e estudou no Mozarteum de Salzburgo. Comezou a súa carreira no elenco do Stadttheater Passau, onde interpretou papeis como Bradamante (*Orlando Furioso*), Miss Jessel (*The Turn of the Screw*) e Anaide (*Florentiner Stroh hut*).

NOTAS AO PROGRAMA

Esta noite bota a andar a nova tempada de abono da Real Filharmonía de Galicia que leva por título Memoria e que en palabras do seu director titular e artístico Baldur Brönnimann vai apelar a este concepto de múltiples maneiras: «como tradición, homenaxe, inspiración, legado e como materia viva da creación contemporánea». Neste primeiro concerto, que ten o mesmo nome que o conxunto da tempada, teremos ocasión de escoitar as *Folk Songs* de Luciano Berio (1925-2003) e a *Sinfonía núm. 4 en Sol M* de Gustav Mahler.

Luciano Berio naceu en Oneglia (rexión de Liguria, ao noroeste de Italia) o 24 de outubro de 1925. A súa formación tivo lugar no Conservatorio Verdi de Milán da man de Giorgio Federico Ghedini en composición e de Carlo María Giulini en dirección de orquestra. Posteriormente, estudou nos EUA con Dallpiccola, quen exercería unha fonda influencia nas súas primeiras obras seriais. No ano 1955 fundou xunto con Bruno Maderna o estudo de fonoloxía da RAI de Milán, no que exploraron os procedementos electroacústicos xunto a outros compositores contemporáneos como Luigi Nono. Ao longo da súa traxectoria tamén levou a cabo un importante labor docente nos famosísimos cursos de verán de Darmstadt, na Juilliard

School de Nova York e no departamento electroacústico do IRCAM (Institut de Recherche et Coordination Acoustique/Musique) en París. A súa música caracterízase pola mestura de abundantes ideas e estilos (jazz, rock, folk, música xaponesa, música india, *collages*...). Dentro do seu amplo catálogo a música instrumental e vocal sitúanse en pé de igualdade, aínda que tamén conta con numerosos exemplos electroacústicos entre os que podemos destacar Homenaxe a Joyce.

As *Folk Songs* foron froito dun encargo feito polo Mills College de California —no que o compositor facía unha residencia artística— en 1964. Trátase dun conxunto de 11 cancións (tres delas escritas en Milán en 1947 durante o segundo curso dos estudos de composición) que nun primeiro momento foron pensadas para voz, frauta, clarinete, arpa, viola, violonchelo e percusión. No ano 1973 Berio vai realizar unha nova versión para grande orquestra e voz que é a que hoxe escoitaremos. A idea xeral da obra era a recuperación de melodías de distintas tradicións populares arredor do mundo para pasalas polo filtro da música contemporánea. O propio autor sinalaba que «Os meus lazos coa música folk son habitualmente de carácter emocional. Cando traballo con esta música sempre es-

tou conmovido por la emoción de descubrir. Volvo unha e outra vez á música do folclore porque trato de establecer contacto entre esta e as miñas propias ideas sobre a música. Gustaríame crear unha unidade entre a música popular e a miña propia. Un vínculo perceptible, real, entendible cara a música do pasado interpretada en reunións sociais a cal está tan achegada á percepción da música no noso traballo diario». A encargada de estrear o conxunto foi a esposa de Berio, a soprano Cathy Berberian, á que coñeceu durante os estudos en Milán e que sería a inspiración dunha gran parte da súa música vocal. As dúas primeiras cancións beben do folclore americano e levan por título *Black is the color e I wonder as I wander*; a terceira, *Loosin yelay* é unha homenaxe á herdanza armenia dos berberiscos; a continuación *Rossignolet du bois* de orixe francesa e *A la femminisca* de inspiración siciliana; seguen *La donna ideale e Ballo*, ambas ambientadas na tradición lírica italiana; despois unha canción propia de Cerdeña, *Motettu de tristura*; as dúas cancións que seguen foron tomadas dunha colección de Joseph Canteloube titulada *Canciones de Auvernia* e noméanse *Malurous qu'o uno fenno* e *La fiolaire* respectivamente; pecha o ciclo *Azerbaijan Love Song* en idioma azerí. Todas elas abordan temas relacionados co amor e a parella.

A segunda obra do programa é a *Sinfonía núm. 4 en Sol M* GMW 37 de Gustav Mahler (1860-1911), unha das máis populares das nove que o autor rubricou coa súa pluma. Mahler foi o compositor austro-alemán de sinfonías máis destacado despois de Brahms e Bruckner e un dos grandes autores de lieder para voz e orquestra do Posromanticismo. Naceu en Kaliste (Bohemia), unha pequena poboación que hoxe en día forma parte da República Checa e formouse no Conservatorio de Viena, onde foi compañeiro de Hugo Wolf. Destacou especialmente como director de orquestra e ocupou cargos nas óperas de Leipzig, Budapest ou Hamburgo e finalmente, en 1897, foi nomeado director da Ópera de Viena, un dos postos máis importantes de Europa naquel momento. Posteriormente, ofrecéronlle dirixir a Opera House de Nova York e a Filharmónica da cidade e morreu en 1911 por unha anxina de peito provocada por un estreptococo. Esta brillante carreira como director proporcionoulle un gran coñecemento da orquestra e os instrumentos e converteuno nun gran e orixinal orquestrador, empregando combinacións camerísticas dentro da gran paleta orquestral. Porén, a súa obra non foi recoñecida ata que Leonard Bernstein a puxo en valor, recuperando e gravando a integral das súas sinfonías. O estilo de Mahler reflicte as

tensións entre o pasado e o futuro que tamén se vivían na Viena da época, seguramente a cidade máis conservadora de Europa (seguía vixente o imperio austro-húngaro dun enve-llecido Francisco Xosé) pero á vez lugar de nacemento das correntes máis rompedoras de diversos campos artísticos e científicos (o psicanalista Freud, os arquitectos Otto Wagner e Loos ou pintores como Klimt ou Kokoschka). As obras do compositor son a un tempo continuadoras dos traballos de Mozart, Haydn, Beethoven, Schubert, Brahms e Bruckner, e representan tamén a extensión das forzas orquestrais dentro do xénero da sinfonía. O máis destacado do seu catálogo son as súas nove sinfonías (máis unha que quedou incompleta), as coleccións *Lieder eines Fahrenden Gesellen*, *Wunderhorn Lieder*, *Kindertotenlieder* e a gran cantata *Das Lied von der Erde*.

A cuarta sinfonía foi comezada en xullo de 1899 en Aussee e terminada o 6 de agosto de 1900 en Maiernigg-am-Wörthersee, onde Mahler tiña unha casa de verán. A estrea tivo lugar baixo a batuta do compositor o 25 de novembro de 1901 en Múnic e produciuse antes que o da súa terceira sinfonía. A pesar de que, como sinalamos anteriormente, a día de hoxe é unha das obras máis populares

do compositor, nun principio tivo unha mala acollida e algúns críticos tachárona de «grotesca» e «cómica» e o famoso compositor francés D'Indy dixo dela «que se trataba de música para a Alhambra ou o Moulin Rouge, pero non para a sala de concertos». Algunhas das súas características distintivas respecto das sinfonías que lle preceden son: menor duración (é a máis curta das nove), lixeireza, volta aos catro movementos tradicionais ou a supresión de trombóns e tubas na orquestra. A idea central da cuarta sinfonía é a infancia e conta coa participación dunha soprano solista que só intervén no último movemento para cantar un fragmento dun lied de *Des Knaben Wunderhorn* (unha colección de cancións populares recollida a principios do s. XIX e que tivo grande éxito en toda a zona xermánica), concretamente o titulado *Das himmlische Leben* (A vida celeste) que tamén musicaría Carl Orff.

O primeiro movemento, *Bedächtig, nicht eilen* conta coa presenza dun tema protagonizado polos cascabeis que actúa como *ritornello* (unha especie de retrouso) con funcións estruturais, é dicir, en cada aparición vai marcar cambios de sección dentro da estrutura xeral. Esta última é unha forma sonata amplificada dividida en: Exposición,

con 3 temas (o primeiro de corte vienés, logo unha canción popular e por último un tema rústico); Desenvolvemento (iníciase cos cascabeis ao que logo seguen unha serie de episodios que nalgúns casos derivan de temas anteriores e noutros son material novo. Cara ao final suxírese o famoso tema da trompeta do inicio da quinta sinfonía); e recapitulación (encuberta, xa que o tema A aparece un pouco modificado e de súpeto, B e C). A coda final vén introducida novamente polos cascabeis.

Despois, *In gemächlicher Bewegung, ohne Hast*, unha especie de scherzo con toques macabros ou funestos. O violín solista, afinado un pouco máis agudo que o resto da orquestra, representa a morte e a textura é máis ben camerística. Algúns autores relacionan este segundo movemento coa pintura *Autorretrato coa morte* tocando o violín de Arnold Böcklin

Seguidamente, o terceiro movemento, *Ruhevoll, poco adagio* do que Mahler explicou que «rí e chora a un tempo (...) e ten unha melodía divinamente alegre e profundamente triste (...) A mesma Santa Úrsula, a máis seria de todos os santos, preside cun feliz sorriso na máis alta esfera». Trátase dun recordo á súa nai, María,

quen tivo a desgraza de ver morrer a oito dos seus fillos (para todos eles Mahler escribiu a famosa colección *Kindertotenlieder* —Cancións para os nenos mortos—) e sufriu os maltrato do pai do compositor. O tutti na parte final representa para algúns autores as portas do ceo.

O cuarto e derradeiro movemento, *Sehr beweglich* supón un final moi ambiguo respecto ao resto da sinfonía. É en realidade a orixe de toda a obra e nel intervén a soprano co lied pertencente á colección *Des Knaben Wunderhorn* (O corno marabilloso) ao que nos referimos liñas atrás. Esta reciclaxe de cancións como temas da súa sinfonías foi un recurso moi empregado por Mahler.

A cuarta sinfonía deu lugar a controversias e opinións variadas: para algúns autores como Grimalt supón unha parodia das formas académicas, mentres outros estudosos afirman que Mahler inaugura a música do século XX con este tipo de achegamentos nos que, partindo da tradición, vai un paso máis alá.

Deste xeito comeza un novo curso musical, cun concerto onde a alusión ao folclore e á memoria (a tradición musical, a familia) son as ideas xerais que vertebran o programa.

Carme Tubío Barreira

MEMORIA

REAL
FILHARMÓNIA
DE GALICIA

2026/27

AUDITORIO DE GALICIA

PRÓXIMO CONCERTO

NOSTALXIA

XOVES 08 OUTUBRO

Auditorio de Galicia, 20.00h

César Ramos, director

- Heitor Villa-Lobos: Bachiana brasileira núm. 9
- Maurice Ravel: Le tombeau de Couperin
- Darius Milhaud: Le boeuf sur le toit
- Henri Duparc: Aux Étoiles (Poème nocturne)
- Georges Bizet: Sinfonía en Do

AUDITORIO DE GALICIA

Avenida do Burgo
das Nacións, s/n
15705 Santiago
de Compostela

DESPACHO DE BILLETES

981 571 026 | 981 573 979
981 542 462

OFICINAS

981 552 290 | 981 574 152

rfgalicia.org

compostelacultura.gal

INSTAGRAM

@realfilharmoniadegalicia
@compostelacultura

FACEBOOK

RealFilharmoniadeGalicia
CompostelaCultura

X

@CCultura

TIKTOK

@realfilharmoniadegalicia

